

Tomasz Dolata

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii

Uniwersytet Wrocławski

ORCID: [0000-0003-2028-0671](https://orcid.org/0000-0003-2028-0671)

Uwagi o procesie legislacyjnym i obowiązywaniu ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z 1926 r.

Some remarks on the legislative process and the validity of the Act
on Combating Unfair Competition of 1926

Streszczenie

W artykule omówiono proces legislacyjny oraz kwestie czasowego i terytorialnego zakresu obowiązywania polskiej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z dnia 2 sierpnia 1926 r. Początkowo ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji nie obowiązywała na terytorium Śląska, co do tej pory nie zostało należycie odnotowane w doktrynie historycznoprawnej. W województwie śląskim ustawa zaczęła bowiem obowiązywać dopiero od momentu wyrażenia stosownej zgody przez Sejm Śląski, co nastąpiło w kwietniu 1932 r. Nadto zwrócono uwagę na zagadnienie obowiązywania ustawy po II wojnie światowej i związane z tym problemy interpretacyjne.

Słowa kluczowe

prawo II RP, własność intelektualna, własność przemysłowa, zwalczanie nieuczciwej konkurencji, polska ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z 1926 r.

Abstract

The legislative process and issues of the temporal and territorial scope of the Polish act on combating unfair competition of August 2nd, 1926, are discussed in the article. Initially the Act on combating unfair competition did not apply to the territory of Silesia, which has not been the case duly noted in the legal-historical doctrine. In the Silesian Voivodship, the Act came into force only at the moment of expressing appropriate consent by the Silesian Parliament, which happened in April 1932. Moreover, the issue of the validity of the Act after the Second World War and related interpretation problems are pointed out in this article.

Keywords

Second Republic of Poland law, intellectual property, industrial property, combating unfair competition, Polish law on combating unfair competition of 1926.

Odzyskanie przez Polskę niepodległości stało się impulsem do wzmożonej działalności legislacyjnej w zakresie unifikowania wszystkich dziedzin prawa. Dotyczyło to także prawa własności przemysłowej. Przedmiotem tego artykułu są rozważania na temat procesu legislacyjnego oraz czasowego i terytorialnego zakresu obowiązywania polskiej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z dnia 2 sierpnia 1926 r.¹

Początki walki z przejawami nieuczciwej konkurencji w II RP² stanowią dekrety Naczelnika Państwa z dnia 4 lutego 1919 r. wprowadzające nowe przepisy o ochronie patentów, wzorów rysunkowych i modeli oraz znaków towarowych³. Przepisy te zastąpiono następnie ustawą z dnia 5 lutego 1924 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych⁴. Pewną namiastkę ochrony przed nieuczciwą konkurencją stanowił również art. 34 dekretu o rejestrze handlowym⁵ z dnia 7 lutego 1919 r.⁶

Dosyć szybko okazało się jednak, że nie wystarczy normatywne przeciwdziałanie nieuczciwej konkurencji w takim tylko zakresie, w jakim jej przejawy podpadały pod specjalne przepisy chroniące przedmioty pokrewne (firmę, znaki towarowe itd.). Pojawiła się konieczność wprowadzenia nowych norm prawnych w postaci specjalnej, odrębnej ustawy⁷. Jednak pomimo istnienia istotnych przesłanek gospodarczych, politycznych i prawnych nie było w doktrynie polskiej całkowitej zgodności co do potrzeby jak najszybszego wprowadzenia ustawy regulującej zwalczanie nieuczciwej konkurencji. Dominowali wprawdzie zwolennicy rychłego jej uchwalenia⁸, ale pojawiały się również głosy zupełnie kwestionujące sens i deprecjonujące znaczenie ustawy⁹. Nie brakowało

¹ Dz. U. RP Nr 96, poz. 559 z późn. zm.

² Stan prawny w zakresie represji nieuczciwego współzawodnictwa w momencie odzyskania niepodległości przedstawia: T. Dolata, *Zwalczanie nieuczciwej konkurencji na ziemiach polskich do 1926 roku*, Acta Universitatis Wratislaviensis No 2758, „Prawo” 2005, t. CCXCIV, s. 197–214.

³ Dekret o patentach na wynalazki (Dz. U. RP Nr 13, poz. 137), dekret o ochronie wzorów rysunkowych i modeli (Dz. U. RP Nr 13, poz. 138), dekret o ochronie znaków towarowych (Dz. U. RP Nr 13, poz. 139). Wcześniej, dekretem z dnia 13 grudnia 1918 r. powołano do życia Urząd Patentowy (Dz. U. RP Nr 21, poz. 66), które to uregulowania zmieniono następnie ustawą z 2 sierpnia 1919 r. w przedmiocie zmian w dekrete Naczelnika Państwa z 13 grudnia 1918 r. o Urzędzie Patentowym (Dz. U. RP Nr 67, poz. 410).

W celu odpowiedniego funkcjonowania ww. instytucji prawnych, wydano szereg rozporządzeń wykonawczych i przepisów, zob. bliżej: R. Hausner, *Skorowidz dekretów, ustaw, rozporządzeń i okólników*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Warszawa 1920, t. I, s. 30–31.

⁴ Dz. U. RP Nr 31, poz. 306.

⁵ Art. ten zapewniał ochronę firmie: „Kto w obrocie handlowym używa firmy w sposób, który umożliwia pomieszanie jej z inną firmą zarejestrowaną przez kogo innego, może być pociągnięty sądowo do zaprzestania jej używania oraz w wypadkach złej wiary – do wynagrodzenia szkód i strat”.

⁶ Dz. U. RP Nr 14, poz. 164.

⁷ M. Mayzel, *O zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, „Przegląd Prawa Handlowego” 1926, nr 5, s. 195.

⁸ Zob.: K. Głębocki, *Uwagi z powodu ustawy: „O zwalczaniu nieuczciwej konkurencji”*, „Gazeta Sądowa Warszawska” 1926, nr 43, s. 585; E. Dąbrowski, *Nieuczciwe współzawodnictwo*, Drukarnia Zrzeszenia Samorządów Powiatowych, Warszawa 1929, s. 120; odmiennie A. Peretz, *Z powodu ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, „Przegląd Prawa Handlowego” 1926, nr 9, s. 399.

⁹ Zob.: M. Jastrzębski, *Nieuczciwa konkurencja i zdrada przedsiębiorstwa*, „Prawda” 1926, nr 44, s. 4.

i takich, którzy uważali wydanie ustawy za czyn bezsprzecznie postępowy, jednak wytykali pewne jej braki i niedoskonałości¹⁰.

Badając historię polskiej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, nie sposób pominąć mało znany projekt ustawy o wyłącznościach przemysłowych i handlowych z dnia 17 marca 1922 r.¹¹ Autorem tego projektu był profesor Fryderyk Zoll¹² przy współudziale profesora Stanisława Wróblewskiego¹³. Projekt ostatecznie nie wszedł w życie, ale znalazły się w nim zarysy konstrukcji prawnych, na których oparto podstawowe koncepcje późniejszej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Związki projektu ustawy o wyłącznościach przemysłowych i handlowych ze zwalczaniem pewnych symptomów nieuczciwej konkurencji niewątpliwie zauważalne były także w uzasadnieniu do tego projektu¹⁴.

Prace nad redakcją ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji rozpoczęto na początku stycznia 1926 r.¹⁵, gdy rząd RP powierzył możliwie najszybsze opracowanie projektu ustawy F. Zollowi. Pośpiech ten wynikał m.in. z postanowień traktatu handlowego zawartego z Francją¹⁶, zgodnie z którym rząd polski zobowiązywał się do wprowadzenia jednolitej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji na terenie całego kraju do dnia 10 maja 1926 r. Owoc pracy F. Zolla stanowił projekt składający się z dwóch części, zatytułowany: *Ustawa o prawach na przedsiębiorstwach i o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*. Część pierwsza: *O prawach na przedsiębiorstwach* określała pojęcie przedsiębiorstwa, jego rejestrację, warunki przeniesienia własności z osoby na osobę i ustanowienie zastawu na przedsiębiorstwie w drodze umownej i sądowej oraz egzekucję na przedsiębiorstwie¹⁷. Część druga – *O zwalczaniu nieuczciwej konkurencji* – dotyczyła represji czynów bezprawnych, które ujęto ogólnie jako czyny naruszające prawo podmiotowe przedsiębiorcy.

W takim kształcie w połowie marca 1926 r. Zoll przesłał swój projekt do Sekcji Prawa Handlowego Komisji Kodyfikacyjnej, na czele której stał profesor Aleksander

¹⁰ A. Lutwak, *Nieuczciwa konkurencja przez odstraszenie odbiorców i podrywanie kredytu*, „Głos Prawa” 1931, nr 3, s. 115–126. Zarzuty A. Lutwaka, na łamach tego samego czasopisma, skutecznie odpierał współautor komentarza do polskiej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – A. Kraus, *Przyczynek do interpretacji ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, „Głos Prawa” 1931, nr 7, s. 297–301 oraz nr 8, s. 390–392.

¹¹ *Druk Sejmu Ustawodawczego nr 3407 z 1922 r. – Ustawa z dnia... 1922 roku, o wyłącznościach przemysłowych i handlowych*.

¹² Późniejszy twórca właściwej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

¹³ Dzieje tego projektu w kontekście ustawodawstwa patentowego przedstawia: L. Górnicki, *Prawa na dobrach niematerialnych*, [w:] T. Guz, J. Głuchowski, M. R. Pałubska (red.), *Synteza prawa polskiego 1918–1939*, C. H. Beck, Warszawa 2013, s. 364–366.

¹⁴ Zob.: *Załącznik 2 do Druku Sejmu Ustawodawczego nr 3407 z 1922 r.*, s. 38–39.

¹⁵ A. Kraus, F. Zoll, *Polska ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z objaśnieniami*, Wojewódzki Instytut Wydawniczy, Poznań 1929, s. 1.

¹⁶ Dz. U. RP z 1925 r. Nr 67, poz. 468.

¹⁷ F. Zoll, *Projekt ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji a sprawa kredytu realnego dla przedsiębiorców*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 1927, z. 3, s. 127.

Doliński. W kwietniu 1926 r., w trakcie debaty nad projektem ustawy, Sekcja Prawa Handlowego doszła do wniosku, że część pierwsza projektu (o prawach na przedsiębiorstwach) nie jest jeszcze całkowicie dopracowana¹⁸ i, za zgodą autora, odłożyła dalsze prace nad nią do czasu obrad nad kodeksem handlowym. Ograniczono się zatem do prac nad drugą częścią projektu ustawy, która zyskała uznanie w oczach członków Sekcji Prawa Handlowego. Obrady trwały tydzień, a przewodził im prezes Sekcji A. Doliński, na koreferenta wybrano profesora Tadeusza Dziurzyńskiego. Z uwagi na zamieszczenie w projekcie przepisów karnych do udziału w obradach zaproszono także profesora Juliusza Makarewicza. Odbyły się trzy czytania, podczas których poczyniono w projekcie liczne, ale nieistotne zmiany¹⁹.

Projekt ustawy pod nazwą *Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, uchwalony przez Sekcję Prawa Handlowego, przedłożono Prezydium Komisji Kodyfikacyjnej, które po przyjęciu projektu przesłało go następnie Ministrowi Sprawiedliwości – Stefanowi Piechockiemu. W dniu 30 kwietnia 1926 r., podczas 27. posiedzenia Rady Ministrów RP, uchwalono projekt ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, z tym że ewentualne poprawki uzgodnić mieli między sobą Minister Spraw Wewnętrznych i Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz ewentualnie zainteresowani ministrowie bezpośrednio z Ministrem Sprawiedliwości²⁰. W rzeczywistości Rada Ministrów nie dokonała żadnych zmian i projekt ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji trafił do Sejmu w postaci Druku Sejmowego nr 2448 z dnia 7 maja 1926 r. Uwarunkowania historyczne (przewrót majowy) zatrzymały jednak na kilka tygodni ścieżkę legislacyjną ustawy²¹.

Do procesu uchwalania ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji parlament powrócił w lipcu 1926 r. Dnia 1 lipca 1926 r. odbyło się posiedzenie Sejmu RP, którego porządek dzienny przewidywał debatę nad sprawozdaniem Komisji Prawniczej o projekcie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Do treści ustawy poprawki zgłaszali posłowie Sommerstein, Hartglas i Feldman jednak nie zyskały one akceptacji Sejmu. Ustawa została przyjęta w drugim czytaniu w kształcie proponowanym przez posła sprawozdawcę Chełmońskiego, który przedstawił wniosek Sejmowej Komisji Prawniczej o przyjęcie projektu Komisji Kodyfikacyjnej z kilkoma niewielkimi zmianami. Wskutek sprzeciwu posła Hartgłasa nie doszło tego dnia do dalszych prac nad ustawą²². Trzecie czytanie i przyjęcie projektu ustawy w Sejmie odbyło się podczas kolejnego posiedzenia Sejmu RP. Zgłoszono wówczas kolejne poprawki, z których tylko jedna

¹⁸ Zob. bliżej A. Kraus, F. Zoll, *op. cit.*, s. 4–5.

¹⁹ *Ibidem*, s. 5.

²⁰ *Akta Prezydium Rady Ministrów*, t. 33, s. 246.

²¹ T. Dolata, *Geneza ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z 2 sierpnia 1926 roku*, *Acta Universitatis Wratislaviensis* No 2620, „Prawo” 2004, t. CCXC, s. 265–266.

²² Zob. bliżej: *Sprawozdanie stenograficzne z 289 posiedzenia Sejmu RP z dnia 1.07.1926 r.*

została przyjęta²³. W trakcie prac nad ustawą w Senacie w dniu 23 lipca 1926 r. do tekstu ustawy wprowadzono cały szereg zmian Senackiej Komisji Prawniczej, które następnie Sejm w dniu 2 sierpnia 1926 r. w części przyjął, w części odrzucił²⁴.

W czasie parlamentarnych prac nad ustawą ujawniły się problemy, które stanowiły odzwierciedlenie problemów polskiego społeczeństwa dwudziestolecia międzywojennego (właśnie społeczne i animozje wyznaniowe). Uchwalaniu ustawy towarzyszyły bowiem ożywione debaty posłów i senatorów dotyczące konieczności udzielenia ustawowej ochrony przede wszystkim obywatelom wyznania mojżeszowego, i nie tylko, narażanym na bojkot handlowy ich towarów. Poseł Hartglas i senator Ringel bezskutecznie usiłowali wprowadzić poprawki m.in. do art. 3 ustawy, których celem było ustanowienie sankcji cywilnych dla „nawoływania publicznego do niezawierania transakcji z pewnym przedsiębiorstwem lub pewną kategorią przedsiębiorstw”.

Ostatecznie ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji uchwalona została przez parlament w dniu 2 sierpnia 1926 r.²⁵, ogłoszona 25 września 1926 r., a weszła w życie 10 października 1926 r.²⁶ W uzupełnieniu, względnie wykonaniu ustawy wydano szereg rozporządzeń wykonawczych²⁷.

²³ Zob. bliżej: *Sprawozdanie stenograficzne z 290 posiedzenia Sejmu RP z dnia 5.07.1926 r.*

²⁴ Zob. bliżej: *Sprawozdanie stenograficzne z 134 posiedzenia Senatu RP z dnia 23.07.1926 r.* oraz *Sprawozdanie stenograficzne z 299 posiedzenia Sejmu RP z dnia 2.08.1926 r.* Ponadto, w czasie obrad Senatu, swoje poprawki próbowali wprowadzić senatorowie Adelman i Ringel. Pojawił się także wniosek senatora Średniawskiego o odesłanie ustawy do Komisji z powodu braku w ustawie zapisów dotyczących fałszowania towarów. Wniosek ten został jednak odrzucony.

²⁵ Dz. U. RP Nr 96, poz. 559.

²⁶ Przed wejściem w życie tej ustawy sądy również rozpoznawały sprawy, w których występowały stany faktyczne oparte na nieuczciwej konkurencji. Jednak niewiele z takich wyroków było publikowanych. Zob. orzeczenia: wyrok SN z dnia 5.12.1924 r., C 293/24, „Przegląd Prawa Handlowego” 1925, s. 497–498; wyrok SN z dnia 12.11.1926 r., C 207/26, Orzecznictwo Sądów Polskich 1927, s. 19–20; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16.01.1927 r., Ac 213/26, „Przegląd Prawa Handlowego” 1927, s. 410–414; wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 4.02.1925 r., II.2. 1231/24, „Przegląd Prawa Handlowego” 1925, s. 248–250; wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8.01.1926 r., II.3. C 859/25, „Przegląd Prawa Handlowego” 1926, s. 123–125.

²⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27.10.1927 r. o zakazie zawierania umów lawinowych (Dz. U. RP Nr 101, poz. 880); rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21.12.1927 r. o oznaczeniu pochodzenia niektórych towarów krajowych w wewnętrznym handlu detalicznym (Dz. U. RP z 1928 r. Nr 7, poz. 43); rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21.12.1927 r. o zakazie używania czeskosłowackich nazw regionalnych (Dz. U. RP z 1928 r. Nr 7, poz. 44); rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14.03.1928 r. o wyprzedażach dokonywanych w obrocie handlowym (Dz. U. RP Nr 41, poz. 395); rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20.02.1929 r. o zakazie używania francuskich nazw regionalnych (Dz. U. RP, Nr 16, poz. 136); rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23.09.1929 r. w sprawie ochrony nazwy regionalnej „piwo grodziskie” (Dz. U. RP Nr 72, poz. 548); rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23.09.1929 r. o oznaczaniu miary nici w obrocie handlowym (Dz. U. RP Nr 73, poz. 551); rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30.01.1933 r. o zakazie używania węgierskich nazw regionalnych (Dz. U. RP, Nr 12, poz. 79); rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17.06.1933 r. o oznaczaniu miary przędzy wełnianej, półwełnianej i bawełnianej, przeznaczonej do detalicznej sprzedaży (Dz. U. RP Nr 55, poz. 413); rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26.08.1936 r. o oznaczaniu pochodzenia niektórych kategorii towarów w wewnętrznym handlu detalicznym (Dz. U. RP Nr 57, poz. 374); rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15.05.1937 r. o oznaczaniu w handlu detalicznym

Niektóre postanowienia ustawy, zwłaszcza te wprowadzone jako poprawki Senatu, spotkały się z ostrą krytyką²⁸. Najważniejszym, zupełnie zasadnie, zarzutem stawianym rozwiązaniom polskiej ustawy było całkowite uchylenie obowiązywania niemieckiej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z dnia 7 czerwca 1909 r.²⁹ (art. 19 ustawy z 1926 r.). Uregulowanie to spowodowało, że utraciły moc zawarte w ustawie niemieckiej (§ 7–10), przepisy dotyczące wyprzedaży³⁰. Zachwiana więc została koncepcja prof. Zolla, który zakładał, że przepisy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, zamieszczone w dotychczasowych ustawach, zachowają moc nadal, o ile skierowane były przeciw czynom nieunormowanym w naszej ustawie (art. 15 ustawy oraz art. 14 projektu ustawy). Osłabiało to więc wewnętrzną spójność polskiej regulacji. Poza pewną destabilizacją obrotu handlowego (nieuczciwe wyprzedaże stały się po wejściu w życie naszej ustawy bezkarne na terytorium byłego zaboru pruskiego) rozwiązaniu temu zarzucić można było również brak konsekwencji, gdyż zasady racjonalnej polityki prawodawczej nakazywały w takiej sytuacji uchylenie podobnych przepisów austriackiej ustawy o wyprzedażach z dnia 16 stycznia 1895 r.³¹ i natychmiastowe wydanie aktu prawnego jednolicie regulującego tę problematykę na terenie całego państwa polskiego. Tak się jednak nie stało i przepisy austriackiej ustawy o wyprzedażach pozostały w mocy aż do wydania Rozporządzenia RM z dnia 14 marca 1928 r. o wyprzedażach dokonywanych w obrocie handlowym³².

Kolejną niekorzystną konsekwencją uchylenia w całości niemieckiej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji było osłabienie pozycji procesowej poszkodowa-

miary i pochodzenia skór miękkich (Dz. U. RP Nr 39, poz. 304); rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13.07.1938 r. o sprzedaży w wewnętrznym handlu detalicznym jaj kurzych na wagę i uwidacznianiu ich jakości (Dz. U. RP Nr 53, poz. 415); rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18.10.1938 r. o zakazie używania francuskiej nazwy regionalnej „Roquefort” dla serów (Dz. U. RP Nr 83, poz. 562); rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24.01.1939 r. o zakazie używania francuskich nazw regionalnych dla produktów winnych (Dz. U. RP Nr 9, poz. 46).

²⁸ Również ze strony prof. Zolla, zob.: *idem*, *La „nouvelle” relative a la loi polonaise du 2 aout 1926 concernant la repression de la concurrence deloyale*, „Propriété industrielle” 1928, z. 1, s. 19–20; *idem*, *Zur Charakteristik des neuen polnischen Gesetzes vom 2. August 1926 betreffend die Bekämpfung des unlauteren Wettbewerbes*, *Ostrecht* 1927, z. 2, s. 123–124; *idem*, *Novelle zum Gesetze vom 2. August 1926, betreffend die Bekämpfung des unlauteren Wettbewerbes*, „Zeitschrift für Ostrecht” 1927, Erster Jahrgang, s. 1155–1156.

²⁹ *Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb vom 7. Juni 1909*, Reichsgesetzblatt 1909, s. 499. Więcej o niemieckiej ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z 1909 r.: T. Dolata, *Zwalczanie nieuczciwej konkurencji...*, s. 201–205.

³⁰ Szczegółowo o wyprzedażach, zob.: J. Hryniewiecki, *Wysprzedaże towarów*, „Świat Kupiecki” 1926, nr 15, s. 310–312.

³¹ L. 26 Dziennik Ustaw Państwa dla Królestwa i Krajów w Radzie Państwa reprezentowanych. Ważniejsze postanowienia austriackiej ustawy o wyprzedażach przedstawia: T. Dolata, *Zwalczanie nieuczciwej konkurencji...*, s. 209.

³² Dz. U. RP Nr 41, poz. 395.

nego związane z utratą mocy obowiązującej jej § 25³³. Pierwotnie w naszej ustawie nie istniało podobne uregulowanie, stąd sądy wymagały od poszkodowanego wykazania przesłanek z § 935 i 940 niemieckiej procedury cywilnej, tzn. uprawdopodobnienia istnienia roszczenia i niebezpieczeństwa³⁴.

Niemiecka ustawa z 1909 r. zezwalała jedynie na ogłaszanie sprzedaży towarów należących do masy konkursowej (upadłościowej)³⁵. Po zniesieniu jej mocy obowiązującej dozwolone zostały również praktyki ogłaszania sprzedaży towarów nie pochodzących z masy konkursowej³⁶. Nie służyło to uczciwemu kupiectwu i otwierało pole dla szerokiej gamy zachowań znamionujących nieuczciwą konkurencję.

Innym ważkim problemem stały się uregulowania art. 11 naszej ustawy, z których wynikało, że dochodzenie roszczeń z czynów określonych w art. 6–8 ustawy³⁷ na drodze cywilnej było niemożliwe bez wcześniejszego przeprowadzenia postępowania karnego³⁸. Dostrzeżono również zasadność penalizacji usiłowań występków zawartych w ustawie³⁹.

Ponadto nie brakowało głosów piętnujących niedbałość ustawodawcy w procesie legislacyjnym ustawy. Podstawy do krytyki dawało choćby „zgubienie” w przepisie art. 12 właściwości rzeczowej sądu w przypadku wykroczenia z art. 7⁴⁰. Podobny błąd popełniono w art. 17, gdzie nie określono terminu przedawnienia wykroczenia z art. 7⁴¹.

Kolejną wadę ustawy dostrzeżono w braku *expressis verbis* określenia, które z czynów nieuczciwej konkurencji zawartych w części karnej ustawy stanowiły przestępstwo,

³³ § 25 ustawy z 1909 r. miał następujące brzmienie: „Dla zabezpieczenia oznaczonych w tej ustawie roszczeń o zaniechanie mogą być wydane tymczasowe zarządzenia, chociażby nie zachodziły wymogi oznaczone w §§ 935, 940 ustawy o postępowaniu cywilnym [...]”.

³⁴ J. Hryniewiecki, *O konieczności uzupełnienia ustawy z dnia 2.8.1926 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, „Świat Kupiecki” 1927, nr 8, s. 141; H. Willenbücher, *Das Zivilprozess – und Zwangsvollstreckungsverfahren*, [wydawnictwo], Berlin 1909, s. 398.

³⁵ § 6 ustawy niemieckiej: „Jeżeli w publicznych obwieszczeniach lub zawiadomieniach przeznaczonych dla szerszego grona osób ogłasza się sprzedaż towarów, pochodzących z masy upadłościowej, lecz już nie należących do składu masy upadłościowej, to jest zakazaną przy tym każda wzmianka o pochodzeniu towarów z masy upadłościowej [...]”.

³⁶ Argument *a contrario* z art. 6 ust. 1 ustawy polskiej.

³⁷ Czyny te zawierały również znamiona z art. 1–3 ustawy.

³⁸ Dodanie do tekstu ustawy art. 19 oraz art. 11 odbyło się w formie poprawek Senatu, przyjętych następnie przez Sejm, bez wiedzy prof. Zolla. Jak widać, poprawki te znacznie wypaczyły sens ustawy i sprzyjały nieuczciwym konkurentom przy popełnianiu nadużyć w kilku istotnych aspektach walki konkurencyjnej.

³⁹ Zarzuty te wypływały od praktyków pochodzących z ziem byłego zaboru pruskiego. Najpełniejsze postulaty podnoszące wadliwość niektórych rozwiązań polskiej ustawy oraz propozycje ich usunięcia przedstawił J. Hryniewiecki, zob. bliżej: *idem*, *O konieczności uzupełnienia...*, s. 141–143. Zastrzeżenia wnosił również Związek Adwokatów w Poznaniu i Związek Towarzystw Kupieckich w Poznaniu.

⁴⁰ W projekcie ustawy zawartym w Druku Sejmowym nr 2448 z dnia 7.05.1926 r. właściwość ta była określona. Wykroczenie to oddano pod jurysdykcję sądów powiatowych, w b. zaborze rosyjskim – sądów pokoju.

⁴¹ W tym przypadku Druk Sejmowy nr 2448 z dnia 7.05.1926 r. (w art. 16) określał roczny termin przedawnienia dla czynu z art. 7.

a które były jedynie wykroczeniami⁴². Pojawili się także krytycy, których razila używana w ustawie nomenklatura. Twierdzili oni, że zwroty typu: „wdzieranie się w klientelę” czy „używacz oznaczeń” obce były polskiemu językowi prawniczemu⁴³. Jak wiadomo, problem poprawności językowej tworzonych aktów prawnych stanowił przedmiot troski polskich prawników okresu międzywojennego⁴⁴.

Podnoszone wyżej argumenty ujawniły palącą konieczność zmian w ustawie, dlatego wkrótce ustawa została znowelizowana rozporządzeniem Prezydenta RP z dnia 17 września 1927 r.⁴⁵ W noweli tej usunięto i poprawiono najbardziej rażące błędy⁴⁶. Jednak niektórych problemów, wynikających z poprawek dokonanych przez Senat w procesie uchwalania ustawy oraz ich negatywnych konsekwencji, nie można już było odwrócić. Związane to było zwłaszcza z całkowitym zniesieniem mocy obowiązującej ustawy niemieckiej z 1909 r. Przywrócenie jej obowiązywania wymuszałoby bowiem obowiązek ponownego konstytucyjnego jej ogłoszenia. W omawianym rozporządzeniu upoważniono Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości do ogłoszenia ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w brzmieniu uwzględniającym zmiany wynikające z tego rozporządzenia (art. 2). Samo rozporządzenie miało wejść w życie ósmego dnia po dniu jego ogłoszenia (art. 4). Po nowelizacji ustawy z dnia 17 września 1927 r., rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1930 r. ogłoszono tekst jednolity ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji⁴⁷.

Uchwalenie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji przez polski parlament w Warszawie, a następnie jej nowelizacja z 1927 r. wcale nie oznaczały obowiązywania ustawy na terenie całego kraju. Jak się bowiem okazało, istniały poważne wątpliwości co do obowiązywania tej ustawy na obszarze województwa śląskiego. Sprawa była na tyle niejednoznaczna, że stała się przedmiotem rozważań Komisji Prawniczej Sejmu Śląskiego. Komisja ta zajęła stanowisko, że ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji nie obowiązuje w województwie śląskim, a jej moc obowiązująca może, na mocy art. 8a Statutu Organicznego Województwa Śląskiego z dnia 15 lipca 1920 r.⁴⁸ (w brzmie-

⁴² *Kwiatki z niwy naszego ustawodawstwa*, „Przegląd Sądowy” 1931, nr 11, s. 1–2. Zarzut ten był jednak o tyle mało zasadny, że o kwalifikacji czynu jako występku czy wykroczenia rozstrzygała właściwość rzeczowa sądu (występki rozpoznawały sądy okręgowe, wykroczenia – sądy powiatowe, względnie sądy pokoju w b. zaborze rosyjskim).

⁴³ M. Jastrzębski, *Kwiatek ustawodawstwa*, „Prawda” 1926, nr 45, s. 5; J. Namitkiewicz, *Uwagi nad polską ustawą o zwalczaniu konkurencji nieuczciwej*, „Przegląd Prawa Handlowego” 1927, nr 7, s. 301–302; A. Peretz, *op. cit.*, s. 410.

⁴⁴ Zob. bliżej: L. Górnicki, *Prawo cywilne w pracach Komisji Kodyfikacyjnej Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1919–1939*, Kolonia Limited, Wrocław 2000, s. 101 i podana tam literatura w tym zakresie.

⁴⁵ Dz. U. RP Nr 84, poz. 749.

⁴⁶ Zob.: art. 1 rozp.

⁴⁷ Dz. U. RP Nr 56, poz. 467.

⁴⁸ Dz. U. RP Nr 73, poz. 497.

niu ustawy z dnia 8 marca 1921 r.⁴⁹), być rozciągnięta na ten obszar tylko za zgodą Sejmu Śląskiego. Ponadto ewentualne wyrażenie powyższej zgody przez Sejm Śląski spowoduje, iż w życie wejdą rozporządzenia wykonawcze do tej ustawy⁵⁰. Komisja Prawnicza rozpatrywała wcześniej memoriał Izby Handlowej w Katowicach z dnia 9 stycznia 1931 r., w którym Izba:

- 1) opowiedziała się za wprowadzeniem na obszarze województwa śląskiego ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w brzmieniu po nowelizacji z 1927 r.;
- 2) wzywała Sejm Śląski do uchwalenia rezolucji podkreślającej konieczność znowelizowania ustawy tak, aby związki gospodarcze, których zadaniem było strzeżenie interesów dotyczących handlu, mogły występować ze skargą cywilną i karną w sytuacjach braku kryterium szkody;
- 3) podkreślała, że zgoda na wprowadzenie na obszarze województwa śląskiego ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji nie obejmuje automatycznego wprowadzenia na teren Śląska rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 marca 1928 r. o wyprzedażach dokonywanych w obrocie handlowym, które jako dotyczące interesów i zwyczajów lokalnych winno być uregulowane specjalnymi, odrębnymi przepisami tylko dla województwa śląskiego⁵¹.

W rezultacie Komisja Prawnicza uchwaliła:

- a) polecić Sejmowi Śląskiemu przyjęcie projektu ustawy o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze województwa śląskiego ustawy i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji⁵²;
- b) zaproponować Sejmowi uchwalenie rezolucji, w której zwraca się do Wojewody Śląskiego, ażeby poczynił w Radzie Ministrów starania w celu wydania odrębnego dla województwa śląskiego rozporządzenia o wyprzedażach⁵³.

Wniosek o uchwalenie projektu ustawy oraz o uchwalenie rezolucji w sprawie wydania odrębnego rozporządzenia o wyprzedażach przedstawił Sejmowi Śląskiemu, w imieniu Komisji Prawniczej, poseł sprawozdawca Paweł Kempka⁵⁴. Sprawa uchwal-

⁴⁹ Dz. U. RP Nr 26, poz. 146.

⁵⁰ Patrz przypis 27.

⁵¹ Zob. bliżej: *Sejm Śląski druk nr 203/III (dotyczy druku nr 26/III) – Sprawozdanie Komisji Prawniczej Sejmu Śląskiego w przedmiocie wyrażenia zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego ustawy i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, s. 2–3.

⁵² Treść projektu ustawy o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego ustawy i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – zob.: *Sejm Śląski druk nr 26/III*. Do druku tego załączono poprawkę porządkową następującej treści: „We wstępie i artykule pierwszym ustawy należy dodać na końcu słowa: «W brzmieniu ogłoszonym rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9. lipca 1930 r. /Dz. U. RP Nr 56, poz. 467/»”.

⁵³ Tak więc wnioski Komisji Prawniczej pokrywały się z postulatami Izby Handlowej, za wyjątkiem postulowanych kompetencji procesowych dla związków gospodarczych (pkt 2), których Komisja Prawnicza nie poparła.

⁵⁴ *Sejm Śląski druk nr 203/III (dotyczy druku nr 26/III) – Sprawozdanie Komisji Prawniczej ...*, s. 3–4.

nia projektu ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji wpisana została jako punkt 6 porządku obrad 22. posiedzenia III kadencji Sejmu Śląskiego, które odbyło się w dniu 15 kwietnia 1932 r.⁵⁵ Na posiedzeniu tym Sejm przyjął projekt ustawy wraz z proponowaną poprawką i rezolucją dotyczącą rozporządzenia o wyprzedażach⁵⁶.

Do 1939 r. doktryna dość żywo zajmowała się problematyką nieuczciwego współzawodnictwa, czego wyrazem jest niezwykle wartościowa literatura prawnicza⁵⁷. Sądy również często rozstrzygały spory na podstawie ustawy z 1926 r., w rezultacie powstało bogate orzecznictwo dotyczące tego zjawiska⁵⁸. Natomiast przed wejściem w życie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji sądy polskie sporadycznie zajmowały się sprawami z zakresu nieuczciwej konkurencji i praw na dobrach niematerialnych. Świadczy o tym analiza statystyki czynności sądów powszechnych w sprawach cywilnych i karnych, z której wynika, że w 1925 r. na 8106 spraw cywilnych, które wpłynęły do Wydziałów Handlowych Sądów Okręgowych, tylko 13 dotyczyło praw na dobrach niematerialnych. To zaledwie 0,16% ogółu spraw. Nieznacznie lepiej sytuacja wyglądała w roku 1926 (pierwszym roku obowiązywania ustawy). Wówczas na 5378 spraw zarejestrowanych w Wydziałach Handlowych Sądów Okręgowych 14 dotyczyło praw na dobrach niematerialnych (0,26%)⁵⁹. Pomimo poszukiwań, nie dotarłem do danych statystycznych ilustrujących ten problem w latach obowiązywania ustawy⁶⁰. Jednak z analizy dostępnego orzecznictwa niezbicie wynika, że liczba tych spraw była lawinowo wyższa niż przed wejściem w życie ustawy z 1926 r.

Po II wojnie światowej aczkolwiek ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji obowiązywała⁶¹, to właściwie nie stosowano jej w praktyce orzeczniczej sądów po-

⁵⁵ *Protokół 22-go posiedzeniu III. Sejmu Śląskiego z dnia 15. kwietnia 1932 r.*, s. 3.

⁵⁶ Zob. bliżej: *Sprawozdanie stenograficzne z 22-go posiedzeniu III-go Sejmu Śląskiego z dnia 15-go kwietnia 1932 r.*, s. 17–19.

⁵⁷ Zestawienie polskiej literatury patrz [w:] L. Górnicki, *Nieuczciwa konkurencja, w szczególności przez wprowadzające w błąd oznaczenie towarów lub usług, i środki ochrony w prawie polskim*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 1997, s. 18–19.

⁵⁸ Mimo wszystko panowała jednak opinia, iż większość spraw dotyczących nieuczciwej konkurencji nie trafiała na wokandy sądowe. W ocenie A. Lutwaka przyczyną tego był brak środków finansowych polskich przedsiębiorców na „zazwyczaj trudne, długotrwałe i kosztowne” procesy sądowe oraz stosunkowo słabo rozwinięte poczucie wrażliwości i szacunku dla takich wartości jak dobre imię kupieckie, reputacja firmy czy godność i tradycja przedsiębiorstwa. Zob. A. Lutwak, *op. cit.*, s. 115–116.

⁵⁹ Źródło: *Statystyka czynności sądów powszechnych w sprawach cywilnych i karnych*, Urząd Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej, tom XXXVIII, Warszawa 1930, s. 8, tabl. 3. Brakuje danych o sprawach karnych z zakresu praw na dobrach niematerialnych.

⁶⁰ Pole dla tych poszukiwań stanowiły roczniki statystyczne, statystyki przemysłowe, statystyki przedsiębiorstw handlowych i statystyki czynności sądów.

⁶¹ Zob. bliżej: J. Waluszewski, *Moc i zakres obowiązywania ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, „Nowe Prawo” 1975, nr 4, s. 511–525. Autor przeanalizował dwie przyczyny mogące spowodować utratę mocy obowiązującej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z 1926 r.: *desuetudo*, czyli derogację ustawy przez jej nieprzestrzeganie w praktyce stosowania prawa, oraz ewentualną niezgodność przepisów ustawy z zasadami nowego ustroju społeczno-gospodarczego i politycznego. W obu przypadkach

wszechnych ani Państwowego Arbitrażu Gospodarczego⁶². Spowodowane to było zaniemianowaniem mechanizmów rynkowych w gospodarce⁶³ i odrzuceniem przez doktrynę konstrukcji teoretycznej – prawa na przedsiębiorstwie jako dobru niematerialnym – autorstwa prof. Zolla⁶⁴, która stanowiła fundament ustawy⁶⁵. Nadto spore wątpliwości co do obowiązywania ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z 1926 r. wprowadziła ustawa z dnia 19 kwietnia 1969 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny⁶⁶, gdyż art. V § 1 tej ustawy uchylał wydane przed dniem 5 września 1939 r. ustawy szczególne, zawierające przepisy przewidujące odpowiedzialność karną za przestępstwa. Na tym tle powstał poważny problem interpretacyjny, czy przepis ten uchylał ustawę o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w całości, czy też tylko w części dotyczącej odpowiedzialności karnej⁶⁷. Niepewność tę rozwiązała dopiero uchwała Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 stycz-

doszedł do wniosków uzasadniających twierdzenie o obowiązywaniu ustawy. J. Waluszewski zauważył, że przepisy ustawy mogły być stosowane zarówno w obrocie gospodarczym pomiędzy prywatnymi przedsiębiorcami (rola tego obrotu w gospodarce socjalistycznej była znikoma), jak i w relacjach między tzw. jednostkami gospodarki uspołecznionej. Ponadto regulacje ustawy mogły chronić polskie przedsiębiorstwa w konkurencji z przedsiębiorstwami zagranicznymi. Fakt obowiązywania ustawy i, w konsekwencji, udzielenie ochrony cudzoziemcom w Polsce determinował (na zasadzie wzajemności) zapewnienie ochrony polskim przedsiębiorcom na arenie międzynarodowej. Wynikało to z postanowień Konwencji Paryskiej z dnia 20 marca 1883 r. o ochronie własności przemysłowej (Dz. U. RP z 1922, Nr 8, poz. 58, Dz. U. RP z 1931 r. Nr 37, poz. 277, Dz. U. RP z 1932 r. Nr 2, poz. 8, Dz. U. z 1975 r. Nr 9, poz. 51).

⁶² Obowiązywanie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z 1926 r. potwierdziła również judykatura SN w wyrokach: z dnia 14.06.1988 r., II CR 367/87, „Orzecznictwo Sądów Polskich” 1990, z. 9, poz. 328, s. 703–705 i glosa aprobująca M. Kępińskiego, „Orzecznictwo Sądów Polskich” 1990, z. 9, poz. 328, s. 705–707 oraz w wyroku z dnia 25.10.1988 r., II CR 143/88 (wyrok niepublikowany).

⁶³ Bezsprzecznie pozytywny wpływ wolnego rynku na gospodarkę w kontekście prawa własności przemysłowej częstokroć podkreśla współczesna doktryna, zob. przykładowo: R. Skubisz, *Własność przemysłowa w systemie prawa*, „Studia Prawa Prywatnego” 2011, nr 1, s. 3.

⁶⁴ Konstrukcję prawa na przedsiębiorstwie jako dobru niematerialnym i inne założenia ustawy omawia: T. Dolata, *Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z 1926 roku. Charakterystyka ogólna*, Acta Universitatis Wratislaviensis No 2887, „Prawo” 2006, t. CCXCVIII, s. 241–259.

⁶⁵ Sytuację odwróciły przemiany ustrojowe w Polsce z 1989 r. Obrót prawny wymusił wtedy potrzebę ponownego stosowania ustawy. Zaczęły pojawiać się orzeczenia ponownie opierające się na ustawie z 1926 r. (zob. np.: wyrok SA w Łodzi z dnia 14.03.1991 r., I ACr 23/91, „Orzecznictwo Sądów Polskich” 1991, z. 11–12, poz. 281, s. 533–535; wyrok SA w Poznaniu z dnia 24.06.1992 r., I ACr 204/92, „Wokanda” 1993, nr 2, s. 30–32). O powodach, dla których nie stosowano ustawy po II wojnie światowej, pisze także E. Grall: „Fakt, że wiele postanowień ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z 1926 r. na skutek rozwoju stosunków ekonomicznych stało się przestarzałych, a tym samym nie odpowiadało wymogom nowoczesnego obrotu gospodarczego oraz ograniczenie ustawy do ochrony interesów przedsiębiorców były przyczynami, że po II wojnie światowej nie była ona praktycznie stosowana” – *idem*, *Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, „Monitor Prawniczy” 1993, nr 4, s. 125.

⁶⁶ Dz. U. Nr 13, poz. 95.

⁶⁷ Pojawiły się również głosy, iż art. V ww. ustawy dotyczył jedynie przestępstw w rozumieniu kodeksu karnego z 1969 r., a zatem nie miał zastosowania do czynów nieuczciwej konkurencji zamieszczonych w ustawie z 1926 r. Konsekwencją tego toku rozumowania stanowił wniosek o dalszym obowiązywaniu ustawy w niezmienionym zakresie. Pogląd taki reprezentował Z. Żecki, *Zwalczanie nieuczciwej konkurencji*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 1990, nr 10, s. 149.

nia 1991 r.⁶⁸, który orzekł, iż wspomniany artykuł uchylił z dniem 1 stycznia 1970 r. jedynie przepisy karne ustawy⁶⁹.

Po 1989 r. dokonujący się rozwój gospodarczy i postęp techniczny, jak również zobowiązania międzynarodowe Polski spowodowały konieczność uchwalenia i stosowania nowej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji⁷⁰, do czego doszło dnia 16 kwietnia 1993 r.⁷¹

Bibliografia

I. Źródła

A) Akty prawne

Konwencja Paryska z dnia 20.03.1883 r. o ochronie własności przemysłowej (Dz. U. RP z 1922 r., Nr 8, poz. 58, Dz. U. RP z 1931 r., Nr 37, poz. 277, Dz. U. RP z 1932 r., Nr 2, poz. 8, Dz. U. z 1975 r., Nr 9, poz. 51).

Austriacka ustawa o wyprzedających z dnia 16.01.1895 r. (L. 26 Dziennik Ustaw Państwa dla Królestwa i Krajów w Radzie Państwa reprezentowanych).

Niemiecka ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z dnia 07.06.1909 r., (Reichsgesetzblatt 1909, s. 499).

Dekret tymczasowy Naczelnika Państwa o Urzędzie Patentowym z dnia 13.12.1918 r. (Dz. U. RP Nr 21, poz. 66).

Dekret Naczelnika Państwa o patentach na wynalazki z dnia 4.02.1919 r. (Dz. U. RP Nr 13, poz. 137).

Dekret Naczelnika Państwa o ochronie wzorów rysunkowych i modeli z dnia 4.02.1919 r. (Dz. U. RP Nr 13, poz. 138).

Dekret Naczelnika Państwa o ochronie znaków towarowych z dnia 4.02.1919 r. (Dz. U. RP Nr 13, poz. 139).

Dekret o rejestrze handlowym z dnia 07.02.1919 r. (Dz. U. RP Nr 14, poz. 164).

Ustawa z dnia 2.08.1919 r. w przedmiocie zmian w dekreście Naczelnika Państwa z 13.12.1918 r. o Urzędzie Patentowym (Dz. U. RP Nr 67, poz. 410).

Statut Organiczny Województwa Śląskiego z dnia 15.07.1920 r. (Dz. U. RP Nr 73, poz. 497).

Statut Organiczny Województwa Śląskiego w brzmieniu ustawy z dnia 08.03.1921 r. (Dz. U. RP Nr 26, poz. 146).

Ustawa z dnia 5.02.1924 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych (Dz. U. RP Nr 31, poz. 306).

Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z dnia 02.08.1926 r. (Dz. U. RP Nr 96, poz. 559 z późn. zm.)

⁶⁸ Dz. U. Nr 11, poz. 45.

⁶⁹ Pewne wady tej uchwały dostrzegł M. Kępiński, *Problemy ogólne nowej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 1994, z. 2, s. 1–2.

⁷⁰ Zob. bliżej: L. Górnicki, *Nieuczciwa konkurencja...*, s. 22–24.

⁷¹ Dz. U. Nr 47, poz. 211 z późn. zm.

- Rozporządzenie Prezydenta RP z dnia 17.09.1927 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. RP Nr 84, poz. 749).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27.10.1927 r. o zakazie zawierania umów lawinowych (Dz. U. RP Nr 101, poz. 880).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21.12.1927 r. o oznaczeniu pochodzenia niektórych towarów krajowych w wewnętrznym handlu detalicznym (Dz. U. RP z 1928 r., Nr 7, poz. 43).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21.12.1927 r. o zakazie używania czeskosłowackich nazw regionalnych (Dz. U. RP z 1928 r., Nr 7, poz. 44).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14.03.1928 r. o wyprzedażach dokonywanych w obrocie handlowym (Dz. U. RP Nr 41, poz. 395).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20.02.1929 r. o zakazie używania francuskich nazw regionalnych (Dz. U. RP Nr 16, poz. 136).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23.09.1929 r. w sprawie ochrony nazwy regionalnej „piwo grodzkie” (Dz. U. RP Nr 72, poz. 548).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23.09.1929 r. o oznaczaniu miary nici w obrocie handlowym (Dz. U. RP Nr 73, poz. 551).
- Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 09.07.1930 r. – ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jednolity) (Dz. U. RP Nr 56, poz. 467).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30.01.1933 r. o zakazie używania węgierskich nazw regionalnych (Dz. U. RP Nr 12, poz. 79).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17.06.1933 r. o oznaczaniu miary przędzy wełnianej, półwełnianej i bawełnianej, przeznaczonej do detalicznej sprzedaży (Dz. U. RP Nr 55, poz. 413).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26.08.1936 r. o oznaczaniu pochodzenia niektórych kategorii towarów w wewnętrznym handlu detalicznym (Dz. U. RP Nr 57, poz. 374).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15.05.1937 r. o oznaczaniu w handlu detalicznym miary i pochodzenia skór miękkich (Dz. U. RP Nr 39, poz. 304).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13.07.1938 r. o sprzedaży w wewnętrznym handlu detalicznym jaj kurzych na wagę i uwidacznianiu ich jakości (Dz. U. RP Nr 53, poz. 415).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18.10.1938 r. o zakazie używania francuskiej nazwy regionalnej „Roquefort” dla serów (Dz. U. RP Nr 83, poz. 562).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24.01.1939 r. o zakazie używania francuskich nazw regionalnych dla produktów winnych (Dz. U. RP Nr 9, poz. 46).
- Ustawa z dnia 19.04.1969 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks Karny (Dz. U. Nr 13, poz. 95).
- Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z dnia 16.04.1993 r. (Dz. U. Nr 47, poz. 211).

B) Orzecznictwo

- Wyrok SN z dnia 5.12.1924 r., C 293/24, „Przegląd Prawa Handlowego” 1925.
- Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 4.02.1925 r., II.2. 1231/24, „Przegląd Prawa Handlowego” 1925.
- Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8.01.1926 r., II.3. C 859/25, „Przegląd Prawa Handlowego” 1926.
- Wyrok SN z dnia 12.11.1926 r., C 207/26, Orzecznictwo Sądów Polskich 1927 r.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16.01.1927 r., Ac 213/26, „Przegląd Prawa Handlowego” 1927.

Wyrok SN z dnia 14.06.1988 r., II CR 367/87, Orzecznictwo Sądów Polskich 1990, z. 9, poz. 328, s. 703–705 i glosa aprobująca M. Kępińskiego Orzecznictwo Sądów Polskich 1990, z. 9, poz. 328, s. 705–707.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14.03.1991 r., I ACr 23/91, Orzecznictwo Sądów Polskich 1991, z. 11–12, poz. 281.

Wyrok SA w Poznaniu z dnia 24.06.1992 r., I ACr 204/92, „Wokanda” 1993, nr 2.

C) Materiały sejmowe

Druk Sejmu Ustawodawczego nr 3407 z 1922 r. – Ustawa z dnia 1922 roku, o wyłącznościach przemysłowych i handlowych.

Załącznik 2 do Druku Sejmu Ustawodawczego nr 3407 z 1922 r.

Druk Sejmowy nr 2448 z dnia 7.05.1926 r.

Sprawozdanie stenograficzne z 289 posiedzenia Sejmu RP z dnia 1.07.1926 r.

Sprawozdanie stenograficzne z 290 posiedzenia Sejmu RP z dnia 5.07.1926 r.

Sprawozdanie stenograficzne z 134 posiedzenia Senatu RP z dnia 23.07.1926 r.

Sprawozdanie stenograficzne z 299 posiedzenia Sejmu RP z dnia 2.08.1926 r.

Sejm Śląski III kadencji, druk nr 203/III (dotyczy druku nr 26/III) – Sprawozdanie Komisji Prawniczej Sejmu Śląskiego w przedmiocie wyrażenia zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego ustawy i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Sejm Śląski III kadencji, druk nr 26/III.

Protokół 22-go posiedzenia III. Sejmu Śląskiego z dnia 15 kwietnia 1932 r.

Sprawozdanie stenograficzne z 22-go posiedzenia III. Sejmu Śląskiego z dnia 15 kwietnia 1932 r.

II. Literatura

Dąbrowski E., *Nieuczciwe współzawodnictwo*, Drukarnia Zrzeszenia Samorządów Powiatowych, Warszawa 1929.

Dolata T., *Geneza ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z 2 sierpnia 1926 roku*, Acta Universitatis Wratislaviensis No 2620, „Prawo” 2004, t. CCXC.

Dolata T., *Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z 1926 roku. Charakterystyka ogólna*, Acta Universitatis Wratislaviensis No 2887, „Prawo” 2006, t. CCXCVIII.

Dolata T., *Zwalczanie nieuczciwej konkurencji na ziemiach polskich do 1926 roku*, Acta Universitatis Wratislaviensis No 2758, „Prawo” 2005, t. CCXCIV.

Głębocki K., *Uwagi z powodu ustawy: „O zwalczaniu nieuczciwej konkurencji”*, „Gazeta Sądowa Warszawska” 1926, nr 43.

Górnicki L., *Nieuczciwa konkurencja, w szczególności przez wprowadzające w błąd oznaczenie towarów lub usług, i środki ochrony w prawie polskim*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 1997.

- Górnicki L., *Prawa na dobrach niematerialnych*, [w:] T. Guz, J. Głuchowski, M. R. Pałubska (red.), *Synteza prawa polskiego 1918-1939*, C. H. Beck, Warszawa 2013.
- Górnicki L., *Prawo cywilne w pracach Komisji Kodyfikacyjnej Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1919-1939*, Kolonia Limited, Wrocław 2000.
- Grall E., *Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, „Monitor Prawniczy” 1993, nr 4.
- Hausner R., *Skorowidz dekrétów, ustaw, rozporządzeń i okólników*, t. I, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Warszawa 1920.
- Hryniewiecki J., *O konieczności uzupełnienia ustawy z dnia 2.8.1926 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, „Świat Kupiecki” 1927, nr 8.
- Hryniewiecki J., *Wysprzedaże towarów*, „Świat Kupiecki” 1926, nr 15.
- Jastrzębski M., *Kwiatek ustawodawstwa*, „Prawda” 1926, nr 45.
- Jastrzębski M., *Nieuczciwa konkurencja i zdrada przedsiębiorstwa*, „Prawda” 1926, nr 44.
- Kępiński M., *Problemy ogólne nowej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 1994, z. 2.
- Kraus A., *Przyczynek do interpretacji ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, „Głos Prawa” 1931, nr 7 oraz nr 8.
- Kraus A., Zoll F., *Polska ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z objaśnieniami*, Wojewódzki Instytut Wydawniczy, Poznań 1929.
- Lutwak A., *Nieuczciwa konkurencja przez odstraszenie odbiorców i podrywanie kredytu*, „Głos Prawa” 1931, nr 3.
- Mayzel M., *O zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, „Przegląd Prawa Handlowego” 1926, nr 5.
- Namitkiewicz J., *Uwagi nad polską ustawą o zwalczaniu konkurencji nieuczciwej*, „Przegląd Prawa Handlowego” 1927, nr 7.
- Peretz A., *Z powodu ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, Przegląd „Prawa Handlowego” 1926, nr 9.
- Skubisz R., *Własność przemysłowa w systemie prawa*, „Studia Prawa Prywatnego” 2011, nr 1.
- Statystyka czynności sądów powszechnych w sprawach cywilnych i karnych*, Urząd Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej, tom XXXVIII, Warszawa 1930, s. 8, tabl. 3.
- Waluszewski J., *Moc i zakres obowiązywania ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, „Nowe Prawo” 1975, nr 4.
- Willenbücher H., *Das Zivilprozess – und Zwangsvollstreckungsverfahren*, Berlin 1909.
- Zoll F., *La „nouvelle” relative a la loi polonaise du 2 aout 1926 concernant la repression de la concurrence deloyale*, „Propriété industrielle” 1928, z. 1.
- Zoll F., *Novelle zum Gesetze vom 2. August 1926, betreffend die Bekämpfung des unlauteren Wettbewerbes*, „Zeitschrift für Ostrecht” 1927, Erster Jahrgang.
- Zoll F., *Projekt ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji a sprawa kredytu realnego dla przedsiębiorców*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 1927, z. 3.
- Zoll F., *Zur Charakteristik des neuen polnischen Gesetzes vom 2. August 1926 betreffend die Bekämpfung des unlauteren Wettbewerbes*, Ostrecht 1927, z. 2.
- Żecki Z., *Zwalczanie nieuczciwej konkurencji*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 1990, nr 10.

